

YÖNETMELİK

Milli Savunma Bakanlığından:

**MİLLÎ SAVUNMA ÜNİVERSİTESİ LİSANSÜSTÜ
EĞİTİM VE ÖĞRETİM YÖNETMELİĞİ
BİRİNCİ BÖLÜM**

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; Harp Enstitüleri ile Milli Savunma ve Güvenlik Enstitüsü hariç Milli Savunma Üniversitesi bünyesinde yer alan enstitülerdeki eğitim ve öğretim ile araştırma ve öğrencilerle ilgili esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, Harp Enstitüleri ile Milli Savunma ve Güvenlik Enstitüsü hariç Milli Savunma Üniversitesi bünyesinde yer alan enstitüleri ve onlara bağlı; eğitim-öğretim ve araştırma birimleri ile lisansüstü öğretim programları ve bunların gerektirdiği araştırma ve uygulama faaliyetlerini kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 9/11/2016 tarihli ve 6756 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması ve Milli Savunma Üniversitesi Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesi Hakkında Kanuna dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Avrupa Kredi Transfer Sistemi: Öğrenci iş yükünden oluşan ve öğrencilerin, yurt içinde ve yurt dışında alarak başarılı oldukları ders kredilerinin ve notlarının bir yükseköğretim kurumundan diğerine transferini sağlayan kredi sistemini,

b) Bakan: Milli Savunma Bakanını,

c) Bakanlık: Milli Savunma Bakanlığını,

ç) Danışman: Enstitüde kayıtlı öğrenciye ders ve tez dönemlerinde rehberlik etmek üzere Enstitü Yönetim Kurulu tarafından atanan öğretim üyesini,

d) Dönem projesi: Tezsiz yüksek lisans programı öğrencilerince hazırlanacak proje çalışmasını,

e) Enstitüler: Harp Enstitüleri ile Milli Savunma ve Güvenlik Enstitüsü hariç Milli Savunma Üniversitesi bünyesindeki enstitüleri,

f) Enstitü Kurulu: Enstitü Müdürünün başkanlığında, Enstitü Müdür Yardımcıları ve Enstitüyü oluşturan anabilim dallarının başkanlarından oluşan kurulu,

g) Enstitü Yönetim Kurulu: Enstitü Müdürünün başkanlığında, Enstitü Müdür Yardımcıları ve Enstitü Kurulu tarafından üç yıl için seçilecek üç öğretim üyesinden oluşan kurulu,

ğ) İkinci lisansüstü öğretim: Normal lisansüstü öğretimin bitimini takiben veya yaz aylarında yapılan lisansüstü öğretimi,

h) İntihal: Başkalarının fikirlerini, metotlarını, verilerini veya eserlerini bilimsel kurallara uygun biçimde atıf yapmadan kısmen veya tamamen kendi eseri gibi göstermeyi,

ı) Kendi nam ve hesabına lisansüstü eğitim-öğretim: Türk Silahlı Kuvvetleri personelinin kuvvet nam ve hesabına yaptığı lisansüstü eğitim ve öğretimler haricinde kalan Yükseköğretim Kurulu tarafından lisansüstü öğrenim denkliği kabul edilmiş yurt içi veya yurt dışı yükseköğretim kurumlarında devam ettikleri eğitim ve öğretimi,

i) Kuvvet nam ve hesabına lisansüstü eğitim-öğretim: Kuvvet Komutanlıklarının ihtiyaç duyduğu programlarda/dallarda lisansüstü öğrenim yapmış/akademik kariyerli personel ihtiyacını karşılamak amacıyla Milli Savunma Üniversitesi bünyesindeki enstitüler veya Kuvvet Komutanlıkları tarafından seçilen yurt içi/yurt dışı üniversitelerde icra ettirilen lisansüstü eğitim-öğretimi,

j) Lisansüstü uzaktan öğretim programı: Bilişim teknolojileri destekli internet aracılığı ile gerçekleştirilen lisansüstü öğretim programını,

k) Misafir Askerî Personel: Bakanlık veya Genelkurmay Başkanlığı tarafından yapılan ikili/çok taraflı işbirliği anlaşmaları kapsamında belirlenen kontenjanlar dahilinde Enstitü öğrenciliğine başvuran ve seçilen yabancı uyruklu askerî personeli,

l) Program: Yüksek lisans, doktora/sanatta yeterlilik unvanlarına yönelik belirli sayıda ve belirli içerikte zorunlu ve seçmeli dersler ile doktora/sanatta yeterlilik, tez ve uygulamalarını,

m) Rektör: Milli Savunma Üniversitesinin Rektörünü,

n) Rektörlük: Milli Savunma Üniversitesinin Rektörlüğünü,

o) Senato: Milli Savunma Üniversitesinin Senatosunu,

ö) Uzmanlık alan ve seminer dersi: Her öğretim üyesinin, danışmanlık yapmakta olduğu lisansüstü öğrencisine verdiği dersi,

p) Üniversite: Milli Savunma Üniversitesini,

r) Üniversite Yönetim Kurulu: Milli Savunma Üniversitesinin Yönetim Kurulunu, ifade eder.

(2) Bu Yönetmelikte tanımlanmamış kavram ve terimler için 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu, 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu ile bağlı mevzuattaki tanımlar esas alınır.

İKİNCİ BÖLÜM

Enstitünün Öğrenci Kaynakları ve Program Açılması

Enstitünün öğrenci kaynakları

MADDE 5 – (1) Enstitünün öğrenci kaynakları şunlardır:

a) Bakanlık tarafından Üniversitenin öğretim kapasitesi dikkate alınarak belirlenecek kontenjan miktarınca, lisansüstü öğrenim görmek üzere kuvvet/kendi nam ve hesabına tefrik edilecek muvazzaf ve sözleşmeli subaylar,

b) Kendi nam ve hesabına öğrenime başvuracak subay ve astsubaylar ile Bakanlık ve bağlı Kuvvet Komutanlıkları kadrolarında çalışan devlet memurları, Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı personeli,

c) Öncelikle Milli Savunma Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı ve Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığından olmak üzere, kamu kurum ve kuruluşları nam ve hesabına Bakanlık tarafından ilgili enstitünün öğrenci kapasitesi dikkate alınarak belirlenecek kontenjan miktarınca, programlara kabul edilecek kamu personeli,

ç) Öncelikle devlet ve vakıf üniversitelerindeki araştırma görevlileri olmak üzere, ilgili programın başvuru koşullarını sağlayan, güvenlik soruşturmaları ve arşiv araştırmaları müspet sonuçlanan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları,

d) Misafir askerî personel (MAP),

e) Güvenlik soruşturmaları ve arşiv araştırmaları müspet sonuçlanan yabancı uyruklu kişiler.

(2) Kuvvet komutanlıkları ile kamu kurumları nam ve hesabına yapılan lisansüstü eğitim ve öğretime ilişkin usul ve esaslar, Üniversite ve ilgili Kuvvet Komutanlığı veya kurum arasında yapılacak protokolle belirlenir.

Program açmanın yöntemi ve duyuru

MADDE 6 – (1) Üniversite bünyesinde sosyal ve beşeri bilimler, fen ve mühendislik bilimleri ile strateji, güvenlik, savunma ve istihbarat araştırmaları/çalışmaları alanlarında lisansüstü eğitim-öğretim ve bilimsel araştırmalar yapılan;

a) Atatürk Stratejik Araştırmalar Enstitüsü; Strateji ve Güvenlik Araştırmaları, Stratejik Kültür, Harp Tarihi, Türkiye Cumhuriyeti Tarihi, Uluslararası İlişkiler ve Bölgesel Çalışmalar, İstihbarat Çalışmaları, Savunma Yönetimi, Harp ve Silahlı Çatışma Hukuku, Stratejik İletişim, Askerî Sosyoloji, Askerî Eğitim Yönetimi, Savaş Araştırmaları ile strateji, sosyal ve beşeri bilimler alanlarında ihtiyaç duyulabilecek diğer yüksek lisans ve doktora programları,

b) Alparslan Savunma Bilimleri Enstitüsü; Uluslararası Güvenlik ve Terörizm, Yöneylem/Harekât Araştırması, Savunma Yönetimi, Harp Tarihi, Elektronik Mühendisliği, Siber Güvenlik, Liderlik, Makine Mühendisliği ile fen ve mühendislik bilimleri ile savunma teknolojileri alanlarında ihtiyaç duyulabilecek diğer yüksek lisans ve doktora programları,

c) Barbaros Deniz Bilimleri ve Mühendisliği Enstitüsü; Gemi Makineleri, Deniz Harekât Analizi, Elektronik Sistemleri Mühendisliği, Siber Güvenlik, Etkin Yöneticilik ve Liderlik, Deniz Lojistik Yönetimi ile fen ve mühendislik bilimleri ve savunma teknolojileri alanlarında ihtiyaç duyulabilecek diğer yüksek lisans ve doktora programları,

ç) Hezârfen Havacılık ve Uzay Teknolojileri Enstitüsü; Bilgisayar Mühendisliği, Elektronik Mühendisliği, Endüstri Mühendisliği, Havacılık Mühendisliği, Uzay Bilimleri, Yazılım, Yöneylem Araştırması, İnsansız Hava Aracı Teknolojileri, Uydu Teknolojileri, Uluslararası Hava-Uzay Politikaları ve Hukuku, Haberleşme, Kontrol, Elektronik Harp, Modelleme ve Simülasyon, Mühendislik ve Teknoloji Yönetimi, Siber Güvenlik, Bilişim Teknolojileri ile fen ve mühendislik bilimleri ve savunma teknolojileri alanlarında ihtiyaç duyulabilecek diğer yüksek lisans ve doktora programları,

açılır ve yürütülür.

(2) Birinci fıkrada sayılanların dışında, Fatih Harp Tarihi Araştırmaları Enstitüsü, Harp Tarihi ve Türkiye Cumhuriyeti Tarihi alanlarında araştırma faaliyetleri yapar. Araştırma alanlarına uygun olarak alt akademik birimler teşkil edebilir. Gerekğinde tarih alanında lisansüstü eğitim ve öğretim programları açılabilir.

(3) Lisansüstü öğretim programları, Enstitü anabilim dalları ile aynı adları taşırlar. Ancak, Enstitü Kurulunun teklifi ve Senatonun onayı ile bir enstitü anabilim dalında, o anabilim dalından değişik ad taşıyan bir lisansüstü öğretim programı da açılabilir.

(4) Bir programda, lisansüstü öğretim yapılabilmesi için, o programla ilgili Enstitü anabilim dalında lisans eğitim ve öğretimi yapılması şartı aranmaz.

(5) Açılacak programların özelliği ve imkânlar dikkate alınarak her program kontenjanı ile adayların birden

fazla programa başvurup başvuramayacağı Enstitü Kurulunca belirlenerek Senatoya önerilir.

(6) Enstitüde mevcut programlar dışında açılacak lisansüstü öğretim programlarının denklığının sağlanabilmesi amacıyla, ilgili bilgi ve belgeler, Yükseköğretim Kurulunun bilgilendirilmesi ve Bakan onayı için Enstitü tarafından Üniversiteye sunulur.

(7) Üniversitenin Türkiye'deki diğer yükseköğretim kurumlarında karşılığı bulunmayan lisansüstü programları açıp yürütebilmesine imkân sağlamak amacıyla; lisansüstü eğitim-öğretim programı açılması ve yürütülmesi için Yükseköğretim Kurulunca belirlenen asgari yeterlilikler; Üniversitenin kadrolu öğretim üyelerinin yanında, 2547 sayılı Kanununun 38 inci ve/veya 40 ıncı maddeleri kapsamında Üniversitede görevlendirilen öğretim üyeleri ile sağlanır.

(8) Anabilim dallarının lisansüstü ders programları, Senato tarafından kararlaştırılan muhtevaya uymak şartı ile Enstitü Kurulunda görüşülür ve yürütülmesine nezaret edilir. Bir yarıyıldaki açılacak lisansüstü dersler ve bu dersleri yürütecek öğretim üyeleri hakkında Enstitü anabilim dalı başkanlıklarının Enstitü Müdürlüğüne sunacakları teklifler, Enstitü Yönetim Kurulu tarafından onaylanır.

(9) Üniversite ve Enstitü, öğrenci kabul edilecek programların adlarını uygun araçlarla duyurur. Bu duyuruda, programlara başvuru koşulları ile son başvuru ve sınav tarihleri belirtilir. Söz konusu duyuru ihtiyaca bağlı olarak her yarıyıl başında da verilebilir.

(10) Enstitü Kurulunun teklifi ve Senatonun onayı ile yaz öğretimi açılabilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yüksek Lisans Programları

Genel esaslar

MADDE 7 – (1) Yüksek lisans programı, tezli ve tezsiz olmak üzere iki şekilde yürütülebilir. Bir anabilim dalında tezli ve/veya tezsiz yüksek lisans programının açılıp açılmayacağı, bu programların hangi Enstitü anabilim dallarında ve nasıl yürütüleceği ile Üniversite yetkisinde olan tezli ve tezsiz yüksek lisans programları arasında geçişe ilişkin hususlar, Enstitü Kurulunun teklifi, Senatonun kararı ve Bakanlık onayı ile belirlenir. Açılması planlanan lisansüstü programlar hakkında Yükseköğretim Kuruluna bilgi verilir.

(2) Üniversitede; öğretim elemanı ve öğrencilerin aynı mekânda bulunma zorunluluğu olmaksızın, bilgi ve iletişim teknolojilerine dayalı olarak öğretim faaliyetlerinin planlandığı ve yürütüldüğü lisansüstü uzaktan öğretim programları açılabilir. Uzaktan öğretim programlarının açılacağı alanlar, uzaktan öğretim yoluyla verilecek dersler ve kredi ile Avrupa Kredi Transfer Sistemi kredi miktarları, ders materyallerinin hazırlanması, sınavlarının yapılma şekli, bu amaçla başka yükseköğretim kurumlarıyla yapılacak protokoller ile uzaktan öğretime ilişkin diğer hususlar, Yükseköğretim Kurulunun belirlediği esaslarla uyumlu olarak Enstitü Kurulunca teklif edilir, Senato tarafından karara bağlanır.

(3) Yüksek lisans programlarında derse devam zorunludur. Derse devam oranı teorik derslerde en az %70, uygulamalı derslerde en az %80'dir.

(4) Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen merkezî yabancı dil sınavı ile lisansüstü eğitime giriş sınavı aynı koşullarda uygulanmış olmak kaydıyla, tezli ve tezsiz yüksek lisans programları arasında yatay geçişe izin vermek, Enstitü Yönetim Kurulunun yetkisindedir.

(5) Yüksek lisans programları arasında geçiş yapan öğrencinin ilk programda geçirdiği süre, geçiş yaptığı program için öngörülen süreden sayılır. Geçiş başvuruları her eğitim-öğretim yarıyılı başında yapılabilir ve ilgili enstitü anabilim dalı başkanlığının uygun görüşü alınarak Enstitü Yönetim Kurulu tarafından karara bağlanır. İlgili Enstitü anabilim dalı gerekli hâllerde geçiş yapmış olan öğrenciye ek ders alma zorunluluğu getirebilir.

(6) Yüksek lisans programları, yurt içi ve yurt dışında ortak programlar şeklinde de düzenlenebilir. Bu programların uygulama usulleri, Yükseköğretim Kurulunun belirlediği esaslarla uyumlu olarak, Enstitü Kurulunun teklifi ile Senato tarafından belirlenir.

Başvuru ve kabul

MADDE 8 – (1) Yüksek lisans programına başvurabilmek için adayların, lisans diplomasına ve başvurduğu puan türünde Senato tarafından belirlenecek, 55 puandan az olmamak üzere Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen merkezî lisansüstü eğitime giriş sınav puanına sahip olmaları ve Üniversite tarafından yapılan duyuruda belirtilen süre içinde Enstitüye başvurmaları gerekir. Başvurularda Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen merkezî lisansüstü eğitime giriş sınav sonucu yerine, Enstitü Kurulu tarafından eşdeğerliliği kabul edilerek başarı taban puanları belirlenen ve uluslararası düzeyde kabul gören eşdeğer sınav puanı da kabul edilir.

(2) Kuvvet Komutanlıklarına ve kamu kurumlarına tahsis edilen kontenjanlar için müracaatlar öncelikle bu makamlara yapılır. Diğer müracaatlar, sivil öğrenciler için uygulanacak olan genel başvuru koşullarına tabi olarak ilgili Enstitüye yapılır.

(3) Yabancı dil bilgisi şartı uygulanan yüksek lisans programlarına kabul edilebilmek için; Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen merkezî yabancı dil sınavları ile eşdeğerliği kabul edilen uluslararası yabancı dil sınavlarından, Enstitü Kurulu tarafından belirlenecek puan ve üzerinde bir puan almış olmak gerekmektedir. Enstitü Yönetim Kurulu kararıyla, lisansüstü programlarda yabancı dil sınav şartı uygulanmayabilir.

(4) Tezsiz yüksek lisans programlarına öğrenci kabulünde, lisansüstü eğitime giriş sınav puanı aranmayabilir. Lisansüstü eğitime giriş sınav puanı istenildiği takdirde, taban puan Senato tarafından belirlenir.

(5) Mezun durumda olan/olabilecek adayların başvurusuna ilişkin esaslar, lisansüstü eğitime giriş sınav puanının %50'den az olmamak koşuluyla lisansüstü eğitim-öğretime öğrenci kabulüne dair diğer hususlar Senato tarafından belirlenir.

(6) Yüksek lisans programlarına yalnız lisansüstü eğitime giriş sınav puanı ile de öğrenci kabul edebileceği gibi, lisansüstü eğitime giriş sınav puanına ek olarak lisans not ortalaması, yabancı dil sınav puanı, yazılı olarak yapılacak bilimsel değerlendirme ve/veya mülakat sonucu da Enstitü Kurulunun teklifi üzerine Senato tarafından belirlenecek oranlarda değerlendirmeye alınır. Mülakatların yürütülmesi esasları Senato tarafından belirlenir.

Tezli yüksek lisans programı

MADDE 9 – (1) Tezli yüksek lisans programı öğrencinin bilimsel araştırma yöntemlerini kullanarak bilgilere erişme, bilgiyi derleme, yorumlama ve değerlendirme yeteneğini kazanmasını sağlar.

(2) Tezli yüksek lisans programı, bir eğitim-öğretim dönemi 60 AKTS kredisinden az olmamak koşuluyla, enstitü anabilim dalı başkanlığının öngördüğü zorunlu ve seçmeli en az yedi ders, bir seminer dersi ve tez çalışması olmak üzere toplam en az 120 AKTS kredisinden oluşur. Seminer dersi, uzmanlık alan dersi ve tez çalışması başarılı veya başarısız olarak değerlendirilir ve ortalamaya katılmaz.

(3) Öğrencinin alacağı derslerin en çok ikisi, lisans öğrenimi sırasında alınmamış olması kaydıyla, lisans derslerinden seçilebilir. Ayrıca Enstitü anabilim dalı başkanlığının teklifi ve Enstitü Yönetim Kurulu onayı ile diğer yükseköğretim kurumlarında verilmekte olan derslerden en fazla iki ders seçilebilir. Öğrencinin lisans öğrenimi sırasında almış olduğu dersler lisansüstü öğreniminde ders yüküne ve kredisine sayılmaz.

(4) Bir dersin yarıyıl kredi değeri, dersin yarıyıl haftalık teorik ders saatinin tamamı ile haftalık uygulama ve laboratuvar saatinin yarısının toplamıdır.

(5) Tezli yüksek lisans programı ikinci lisansüstü öğretim programı olarak da yürütülebilir.

Süre

MADDE 10 – (1) Tezli yüksek lisans programının süresi bilimsel hazırlıkta geçen süre hariç, kayıt olduğu programa ilişkin derslerin verildiği dönemden başlamak üzere, her dönem için kayıt yaptırıp yaptırmadığına bakılmaksızın dört yarıyıl olup, program en çok altı yarıyıldan tamamlanır.

(2) 20/4/2016 tarihli ve 29690 sayılı Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğinin 7 nci maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen azami süreler içerisinde tez çalışmasında başarısız olan veya tez savunmasına girmeyen öğrencinin Enstitü ile ilişkisi kesilir.

(3) Yüksek lisans programından daha kısa sürede mezun olabilecek öğrencilerle ilgili düzenlemeler Enstitü Kurulu tarafından belirlenir. Bilimsel hazırlıkta geçen süre hariç en erken üçüncü yarıyıl sonunda mezuniyet için tüm koşulları yerine getiren öğrenciler tez sınavına alınabilir.

Tez danışmanı atanması

MADDE 11 – (1) Tezli yüksek lisans programında, öğrencinin tez aşamasına geçebilmesi için ağırlıklı genel not ortalaması 4,00 kredi üzerinden 2,50'den az olamaz.

(2) Tezli yüksek lisans programında, Enstitü Anabilim Dalı Başkanlığı her öğrenci için Üniversite kadrosunda bulunan bir tez danışmanını en geç birinci yarıyıl sonuna kadar atar. Öğrenci, tez danışmanını değiştirmek istediğinde Enstitü Anabilim Dalı Başkanlığına danışman değişiklik formu ile başvurur. Öğrenci, danışmanı ile beraber belirlediği tez konusunu da en geç ikinci yarıyılın sonuna kadar Enstitü Anabilim Dalı Başkanlığına önerir.

(3) Tez konularının seçiminde, Rektörlük tarafından Enstitü Müdürlüklerine bildirilen, Milli Savunma Üniversitesi Yüksek Danışma Kurulunun tavsiyeleri üzerine Senatoda kabul gören ve Enstitü Kurulu tarafından her eğitim-öğretim yılı başında belirlenen öncelikli alan, problem ve araştırma yöntemleri dikkate alınır. Tez danışmanı tez konusu ile ilgili görüşünü bildirirken öğrencinin de görüşünü alır. Anabilim Dalı Başkanlığı kararı ile ilgili Enstitüye iletilen tez danışmanı ile tez konusu önerisi, kredili dersler ile seminer dersini başarıyla tamamlayan öğrenciler için Enstitü Yönetim Kurulunun onayı ile kesinleşir.

(4) Tez danışmanı, Enstitüde aylıklı ya da geçici olarak görevli ve Senatonun belirleyeceği niteliklere sahip öğretim üyeleri arasından seçilir. Enstitüde belirlenen niteliklere sahip öğretim üyesi bulunmaması halinde Senatonun belirlediği ilkeler çerçevesinde Enstitü Yönetim Kurulu tarafından başka bir yükseköğretim kurumundan öğretim üyesi danışman olarak seçilebilir. Bu durumda, Enstitü Müdürlüğünce, Üniversiteden görevlendirilecek başka öğretim üyesinin bağlı bulunduğu Rektörlüğün yazılı oluru alınır. Tez çalışmasının niteliğinin birden fazla tez danışmanı gerektirdiği durumlarda atanacak ikinci tez danışmanı, Üniversite kadrosu dışından da en az doktora derecesine sahip kişilerden olabilir.

(5) Tez danışmanı, tez çalışması için bir program düzenler ve öğrencinin tez çalışmasını, yapacağı sınamalarda aldığı notlarla değerlendirir. Sınama sonuçlarını, her yarıyıldan en az iki kez olmak üzere, yazılı bir rapor halinde Enstitüye bildirir. Tez çalışmasında üst üste iki kez veya aralıklı üç kez başarısız not aldığı danışman raporuyla bildirilen öğrencinin Enstitü ile ilişkisi, ilgili Enstitü Anabilim Dalı Başkanlığının teklifi ve Enstitü Yönetim Kurulunun onayı ile kesilir.

(6) Akademik takvimde belirtilen süreler içerisinde tez konusu öneren veya değiştiren öğrenci, Enstitü Yönetim Kurulu karar tarihinin alındığı dönem sonundan önce tezini savunamaz. Dönem içerisinde tez konusu öneren veya değiştiren öğrenci ise takip eden dönemden önce tezini savunamaz.

(7) Tez danışmanı atanan her öğrenci için danışmanı tarafından uzmanlık alan dersi açılır. Uzmanlık alan dersinin uygulanma usul ve esaslarına ilişkin diğer hususlar Senato tarafından belirlenir.

Yüksek lisans tezinin sonuçlanması

MADDE 12 – (1) Tezli yüksek lisans programında öğrenim gören bir öğrenci, elde ettiği sonuçları Enstitü Müdürlüğü tarafından onaylanan tez yazım kılavuzuna uygun biçimde yazar ve tezini jüri önünde sözlü olarak savunur. Tez yazım kılavuzuna uygun olarak yazılmayan tezlerin savunma jürileri teşkil edilmez.

(2) Yüksek lisans öğreniminde tez savunmasına girmeden önce, yüksek lisans tez çalışmasından yayın üretme şartı aranıp aranmayacağı veya tez çalışmasından yayın üretmeye ilişkin koşullar Enstitü Müdürlüğü tarafından belirlenir.

(3) Yüksek lisans tezinin savunmasından önce ve düzeltme verilen tezlerde ise düzeltme ile birlikte öğrenci tezini tamamlayarak danışmanına sunar. Öğrenci, tezin savunulabilir olduğuna ilişkin danışman onayını aldıktan sonra, tezi Enstitüye teslim eder. Enstitü söz konusu tezi, tez yazım kılavuzunda belirtilen esaslara uygun olarak şekil yönünden inceler ve teze ilişkin intihal yazılım programı raporunu alır. Rapordaki verilerde gerçek bir intihalin tespiti halinde gerekçesi ile birlikte karar verilmek üzere tez Enstitü Yönetim Kuruluna gönderilir.

(4) Şekil ve bilimsel etik yönünden savunmaya hazır bulunan tez, savunmaya hazırlanması için öğrenciye bildirilir. Ardından tez için bir tez savunma jürisi belirlenir. İntihal raporu, danışmana ve belirlenen jüri üyelerine gönderilir.

(5) Yüksek lisans tez savunma jürisi, tez danışmanı ve Anabilim Dalı Başkanlığının önerisi ve Enstitü Yönetim Kurulu onayı ile atanır. Jüri, biri öğrencinin tez danışmanı, en az biri de Üniversite dışından olmak üzere üç veya beş öğretim üyesinden oluşur. Jürinin üç kişiden oluşması durumunda ikinci tez danışmanı jüri üyesi olamaz. Jüri üyeleri, Enstitü Yönetim Kurulunun tez savunma jürisi ile ilgili kararının yayımlandığı tarihten itibaren en geç bir ay içinde toplanarak öğrenciyi tez sınavına alır.

(6) Öğrenci, tezin birer nüshasını tez savunma tarihinden en az on beş gün önce jüri üyelerine ulaştırmaktan sorumludur.

(7) Tez savunma sınavı tarihi danışman tarafından belirlenir ve ilan edilmek üzere sınav tarihinden en geç yedi gün önce yazılı olarak Enstitüye bildirilir. Tez sınavı, tez çalışmasının sunulması ve bunu izleyen soru-cevap bölümünden oluşur. Tez sınavı, Enstitünün kadrolu öğretim elemanları ve lisansüstü öğrencilerinden oluşan dinleyicilerin katılımına açık olarak yapılır. Sınav esnasında öğrenciye yalnız jüri üyeleri soru sorabilir.

(8) Tez sınavının tamamlanmasından sonra, jüri dinleyicilere kapalı olarak, tez hakkında salt çoğunlukla “kabul”, “ret” veya “düzeltme” kararı verir. Bu karar Enstitü anabilim dalı başkanlığınca tez sınavını izleyen üç gün içinde Enstitüye tutanakla bildirilir.

(9) Tezi başarısız bulunarak reddedilen öğrencinin Enstitü ile ilişkisi kesilir.

(10) Tezi hakkında düzeltme kararı verilen öğrenci en geç üç ay içinde düzeltmeleri yapılan tezi aynı jüri önünde yeniden savunur. Öğrenci düzeltme sınavı tarihinden en geç yedi gün önce jüriye tezini teslim eder. Düzeltme kararı sonunda belirtilen süre içerisinde tez savunma sınavına geçerli bir mazereti olmaksızın katılmayan ya da savunma sınavı sonunda başarısız sayılan öğrencinin Enstitü ile ilişkisi kesilir.

(11) Tezi reddedilen öğrencinin talepte bulunması halinde, tezsiz yüksek lisans programının ders kredi yükü, proje yazımı ve benzeri gereklerini yerine getirmiş olmak kaydıyla kendisine tezsiz yüksek lisans diploması verilir.

Diploma

MADDE 13 – (1) Tez savunmasında başarılı olmak ve diğer koşulları da sağlamak kaydıyla yüksek lisans tezinin ciltlenmiş en az üç kopyasını tez sınavına giriş tarihinden itibaren bir ay içinde Enstitüye teslim eden ve tezi şekil yönünden uygun bulunan öğrenci tezli yüksek lisans diploması almaya hak kazanır. Enstitü Yönetim Kurulu başvuru üzerine teslim süresini en fazla bir ay daha uzatabilir. Bu koşulları yerine getirmeyen öğrenci koşulları yerine getirinceye kadar diplomasını alamaz, öğrencilik haklarından yararlanamaz ve azami süresinin dolması halinde ilişkisi kesilir.

(2) Tezli yüksek lisans diploması üzerinde öğrencinin kayıtlı olduğu Enstitü anabilim dalındaki programın Senato tarafından onaylanmış ve Yükseköğretim Kuruluna bildirilmiş adı bulunur. Mezuniyet tarihi tezin sınav jüri komisyonu tarafından imzalı nüshasının teslim edildiği tarihtir.

(3) Tezin tesliminden itibaren üç ay içinde yüksek lisans tezinin birer kopyası elektronik ortamda, bilimsel araştırma ve faaliyetlerin hizmetine sunulmak üzere Enstitü tarafından Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına, Üniversitede oluşturulacak tez veri bankasına ve talep edildiği takdirde Milli Savunma Bakanlığı ile Kuvvet Komutanlıklarına gönderilir.

Tezsiz yüksek lisans programı

MADDE 14 – (1) Tezsiz yüksek lisans programı, öğrenciye mesleki konularda bilgi kazandırarak mevcut bilginin uygulamada nasıl kullanılacağını gösterir.

(2) Tezsiz yüksek lisans programını toplam otuz krediden ve 60 AKTS kredisinden az olmamak kaydıyla en az on ders ile dönem projesi dersinden oluşur. Öğrenci, dönem projesi dersinin alındığı yarıyıldan dönem projesi dersine kayıt yaptırmak ve yarıyıl sonunda yazılı proje ve/veya rapor vermek zorundadır. Dönem projesi dersi kredisiz olup başarılı veya başarısız olarak değerlendirilir. Dönem projesinin konusunun belirlenmesi, değiştirilmesi, sonuçlandırılması ve savunma sınavının icrasına ilişkin hususlar, Senato tarafından belirlenir.

(3) Öğrencinin alacağı derslerin en fazla üçü, lisans öğrenimi sırasında alınmamış olması kaydıyla, lisans derslerinden seçilebilir.

(4) Senato tarafından belirlenen esaslara göre tezsiz yüksek lisans programının sonunda yeterlik sınavı uygulanabilir. Yeterlik sınavında jüri teşkil edilip edilmeyeceği ve sınavın icrasına ilişkin hususlar, Senato tarafından belirlenir.

(5) Tezsiz yüksek lisans programı ikinci lisansüstü öğretimde de yürütülebilir.

Süre

MADDE 15 – (1) Tezsiz yüksek lisans programını tamamlama süresi, bilimsel hazırlıkta geçen süre hariç, kayıt olduğu programa ilişkin derslerin verildiği dönemden başlamak üzere, her dönem için kayıt yaptırmayı yaptırmadığına bakılmaksızın en az iki yarıyıl, en çok üç yarıyıldır. Bu sürenin sonunda başarısız olan veya programı tamamlayamayan öğrencinin Enstitü ile ilişkisi kesilir. Bu Yönetmeliğin 16 ncı maddesi gereğince atanmış olan akademik danışman, öğrencinin ilişkisinin kesilmesine dair gerekçeli bir rapor hazırlar ve Enstitü Müdürlüğüne sunar.

Danışman atanması

MADDE 16 – (1) Tezsiz yüksek lisans programında Enstitü anabilim dalı başkanlığı her öğrenci için ders seçiminde ve dönem projesinin yürütülmesinde danışmanlık yapacak bir öğretim üyesi veya Enstitü Kurulu tarafından belirlenen nitelikteki doktora derecesine sahip bir öğretim görevlisini öğrenci kayıt yaptırdığı zaman belirler.

Diploma

MADDE 17 – (1) Tezsiz yüksek lisans yapan öğrencinin; mezun olabilmesi için ağırlıklı genel not ortalamasının 4,00 kredi üzerinden en az 2,50 olması gerekir. Ağırlıklı genel not ortalaması 2,50'den az olan öğrencilerin Enstitü ile ilişkisi kesilir. Kredili derslerini, dönem projesini ve yapılmasına karar verildiği takdirde yeterlik sınavını başarıyla tamamlayan öğrenciye tezsiz yüksek lisans diploması verilir.

(2) Tezsiz yüksek lisans diploması üzerinde öğrencinin kayıtlı olduğu Enstitü anabilim dalındaki programın Senato tarafından onaylanmış ve Yükseköğretim Kuruluna bildirilmiş adı bulunur.

(3) Tezsiz yüksek lisans programında kayıtlı öğrenciler, birinci veya ikinci yarıyıl sonunda 4,00 üzerinden asgari 3,00 kredi not ortalamasına sahip olmaları, tezli yüksek lisansa başvurunun asgari koşullarını sağlamaları ve derslerin en az %70'inin geçiş yapılmak istenen programın dersleriyle eş değerde olması koşuluyla, başvurdukları programın kontenjanları dâhilinde tezli yüksek lisans programına geçiş yapabilirler. Bu durumda tezsiz yüksek lisans programında alınan dersler Enstitü Yönetim Kurulu kararıyla tezli yüksek lisans programındaki derslerin yerine sayılabilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Doktora Programı

Genel esaslar

MADDE 18 – (1) Doktora programı, öğrenciye bağımsız araştırma yapma, bilimsel problemleri, verileri geniş ve derin bir bakış açısı ile irdeleyerek yorum yapma, analiz etme ve yeni sentezlere ulaşmak için gerekli becerileri kazandırır. Bir anabilim dalında doktora programının açılıp açılmayacağı, bu programın hangi anabilim dallarında ve nasıl yürütüleceğine ilişkin hususlar, Enstitü Kurulunun teklifi, Senatonun kararı ve Bakanlık onayı ile belirlenir. Açılması planlanan lisansüstü programlar hakkında Yükseköğretim Kuruluna bilgi verilir. Doktora programlarının adlarının ve kapsamlarının belirlenmesinde milli güvenlik ve milli savunma ihtiyaçlarının yanı sıra ilgili yurt dışı örnekler ve doktora düzeyindeki Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi dikkate alınır.

(2) Doktora programı, tezli yüksek lisans derecesi ile kabul edilmiş öğrenciler için toplam yirmi bir krediden ve bir eğitim-öğretim dönemi 60 AKTS kredisinden az olmamak koşuluyla en az yedi ders, seminer, yeterlik sınavı, tez önerisi ve tez çalışması olmak üzere en az 240 AKTS kredisinden oluşur. Lisans derecesi ile kabul edilmiş öğrenciler için de en az kırk iki kredilik 14 ders, seminer, yeterlik sınavı, tez önerisi ve tez çalışması olmak üzere toplam en az 300 AKTS kredisinden oluşur. Ders kredilerinin Avrupa Kredi Transfer Sistemi kredilerine dönüşüm esasları, Milli Savunma Üniversitesi Lisansüstü Ölçme ve Değerlendirme Yönetmeliğine uygun olarak, Senato kararıyla belirlenir.

(3) Doktora programlarında Anabilim Dalı Başkanlığının teklifi ve Enstitü Yönetim Kurulu onayı ile diğer yükseköğretim kurumlarında verilmekte olan derslerden yüksek lisans derecesi ile kabul edilmiş öğrenciler için en fazla iki, lisans derecesiyle kabul edilmiş öğrenciler için en fazla dört ders seçilebilir.

(4) Lisans dersleri ders yüküne ve doktora kredisine sayılmaz.

(5) Doktora programları ikinci öğretim olarak açılmaz.

(6) Doktora çalışması sonunda hazırlanacak tezin, bilime yenilik getirme, yeni bir bilimsel yöntem geliştirme, bilinen bir yöntemi yeni bir alana uygulama niteliklerinden en az birini yerine getirmesi gerekir.

(7) Bir dersin yarıyıl/kredi değeri, dersin yarıyıl haftalık teorik ders saatinin tamamı ile haftalık uygulama veya laboratuvar saatinin yarısının toplamıdır.

(8) Doktora programlarında derse devam zorunludur. Derse devam oranı teorik derslerde en az %70, uygulamalı derslerde en az %80'dir.

(9) Doktora programları, yurt içi ve yurt dışında ortak programlar şeklinde de düzenlenebilir. Yurt içi üniversitelerde ortak program açmak için Yükseköğretim Kurulu onayı, yurt dışı üniversitelerle ve yurt içi üniversite dışındaki diğer eğitim-öğretim kurumlarıyla ortak program açmak için Bakanlık onayı alınır. Bu programların uygulama usulleri, Enstitü Kurulunun teklifi ile Senato tarafından belirlenir. Açılması planlanan lisansüstü programlar hakkında Yükseköğretim Kuruluna bilgi verilir.

Başvuru ve kabul

MADDE 19 – (1) Doktora programı başvurularında aşağıdaki hususlar dikkate alınır:

a) Tezli yüksek lisans diplomasına sahip olmaları, başvurdukları programın puan türünde 55 puandan az olmamak koşuluyla, Senato kararı ile belirlenecek Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen merkezî lisansüstü eğitime giriş sınav puanına sahip olmaları ve bu koşula sahip olan adayların, açılmış olan doktora programları için Üniversite tarafından yapılan duyuruda belirtilen süre içinde Enstitüye başvurmaları gerekir.

b) Lisans derecesiyle doktora programına başvuranların lisans mezuniyet not ortalamalarının 4 üzerinden en az 3,00 veya eşdeğeri bir puan olması ve başvurdukları programın puan türünde 80 puandan az olmamak koşuluyla, Senato kararı ile belirlenecek Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen merkezî lisansüstü eğitime giriş sınav puanına sahip olmaları gerekir. Başvurularda Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen merkezî lisansüstü eğitime giriş sınav sonucu yerine, Enstitü Kurulu tarafından eşdeğerliliği kabul edilerek başarı taban puanları belirlenen ve uluslararası düzeyde kabul gören eşdeğer sınav puanı da kabul edilir.

c) Doktora programına başvuracak olanların programa kabulünde, lisansüstü eğitime giriş sınav puanının yanı sıra yazılı olarak yapılacak bilimsel değerlendirme sınavı ve/veya yürütülme esasları Senato tarafından belirlenecek mülakat sonucu ile lisans/yüksek lisans not ortalaması da Enstitü Kurulunun teklifi üzerine Senato tarafından belirlenecek oranlarda değerlendirmeye alınır. Bu değerlendirmeye ilişkin hususlar ile başvuru koşulları ve öğrenci kabulüne dair diğer hususlar Senato tarafından belirlenir.

(2) Kuvvet Komutanlıklarına ve kamu kurumlarına tahsis edilen kontenjanlar için müracaatlar öncelikle bu makamlara yapılır. Diğer müracaatlar, sivil öğrenciler için uygulanacak olan genel başvuru koşullarına tabi olarak ilgili Enstitü Müdürlüğüne yapılır.

(3) Hazırlık sınıfları hariç, on yarıyıl süreli lisans öğrenimi görenler yüksek lisans derecesine sahip sayılır.

(4) Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen merkezî lisansüstü eğitime giriş sınav puanı %50'den az olmamak koşuluyla Senato tarafından belirlenir. Enstitü yalnız Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen merkezî lisansüstü eğitime giriş sınav puanı ile de öğrenci kabul edebilir. Merkezî lisansüstü eğitime giriş sınavına eşdeğer kabul edilen ve Yükseköğretim Kurulunca ilan edilen eşdeğer puanlar, Senato kararı ile yükseltilebilir.

(5) Doktora programına öğrenci kabulünde ana dilleri dışında Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen merkezî yabancı dil sınavları ile eşdeğerliliği kabul edilen uluslararası yabancı dil sınavlarından en az 55 puan veya ÖSYM tarafından eşdeğerliliği kabul edilen uluslararası yabancı dil sınavlarından bu puan eşdeğeri bir puan alınması zorunlu olup, bu asgari puanların girilecek programların özelliklerine göre gerekirse yükseltilmesine Senato tarafından karar verilir. Başvuruda ibraz edilen geçerli yabancı dil notlarından yüksek olanı değerlendirmeye alınır. Yabancı uyruklu öğrencilerin, öğretimi takip edebilecek düzeyde Türkçe bilgisine sahip olmaları gerekir.

(6) Yabancı dilde öğretim yapılan programlarda, yabancı dil bilgisi sınavına ilişkin ek düzenlemeler getirilebilir. Bu düzenlemeler, Enstitü Kurulunun önerisi ve Senatonun kararı ile yapılır ve genel ilanda duyurulur.

(7) Daha önce ilan edilmiş bulunan kontenjanlar, genel başarı notu dikkate alınarak en yüksek nottan itibaren yapılacak sıralama ile doldurulur. Başarılı sayılmak için Senato kararı ile bir alt puan sınırı konulabilir. Bilimsel değerlendirme sınavına ve mülakata katılmayan aday başarısız sayılır ve sıralamaya alınmaz.

Süre

MADDE 20 – (1) Doktora programı, bilimsel hazırlıkta geçen süre hariç tezli yüksek lisans derecesi ile kabul edilenler için kayıt olduğu programa ilişkin derslerin verildiği dönemden başlamak üzere, her dönem için kayıt yaptırıp yaptırmadığına bakılmaksızın sekiz yarıyıl olup azami tamamlama süresi on iki yarıyıl; lisans derecesi ile kabul edilenler için on yarıyıl olup azami tamamlama süresi on dört yarıyıldır. Daha kısa sürede mezun olabilecek öğrencilerle ilgili esaslar Enstitü Kurulu tarafından belirlenir.

(2) Doktora programı için gerekli kredili dersleri başarıyla tamamlamanın azami süresi tezli yüksek lisans derecesi ile kabul edilenler için dört yarıyıl, lisans derecesi ile kabul edilenler için altı yarıyıldır. Bu süre içinde kredili derslerini başarıyla tamamlayamayan veya yükseköğretim kurumunun öngördüğü en az genel not ortalamasını sağlayamayan öğrencinin Enstitü ile ilişkisi kesilir.

(3) Kredili derslerini başarıyla bitiren, yeterlik sınavında başarılı bulunan ve tez önerisi kabul edilen, ancak tez çalışmasını birinci fıkrada belirtilen on iki veya on dört yarıyıl sonuna kadar tamamlayamayan öğrencinin ilişkisi kesilir.

(4) Lisans derecesi ile doktora programına başvurmuş öğrencilerden, kredili derslerini ve/veya azami süresi içinde tez çalışmasını tamamlayamayanlara, doktora tezinde başarılı olamayanlara tezsiz yüksek lisans için gerekli kredi yükü, proje ve benzeri diğer şartları yerine getirmiş olmaları kaydıyla talepleri halinde tezsiz yüksek lisans diploması verilir.

Tez danışmanı atanması

MADDE 21 – (1) Doktora programında Enstitü Anabilim Dalı Başkanlığı her öğrenci için Üniversite kadrosunda bulunan bir tez danışmanını en geç ikinci yarıyıl sonuna kadar atar. Öğrenci, tez danışmanını değiştirmek istediğinde Enstitü Anabilim Dalı Başkanlığına danışman değişiklik formu ile başvurur. Öğrenci, danışmanı ile beraber belirlediği tez konusunu da en geç ikinci yarıyılın sonuna kadar Enstitü Anabilim Dalı Başkanlığına önerir. Tez konularının seçiminde, Rektörlük tarafından Enstitü Müdürlüklerine bildirilen, Milli Savunma Üniversitesi Yüksek Danışma Kurulunun tavsiye ettiği ve Enstitü Kurulu tarafından her eğitim-öğretim yılı başında belirlenen öncelikli alan, problem ve araştırma yöntemleri dikkate alınır. Tez danışmanı tez konusu ile ilgili görüşünü bildirirken öğrencinin de görüşünü alır. Enstitü Anabilim Dalı kararı ile ilgili Enstitüye iletilen tez danışmanı ile tez konusu önerisi, kredili dersler ile seminer dersini başarıyla tamamlayan ve Enstitü Kurulu tarafından belirlenen asgari kredi notu ortalamasını tutturana öğrenciler için Enstitü Yönetim Kurulunun onayı ile kesinleşir.

(2) Tez danışmanı, Enstitüde kadrolu ya da geçici olarak görevli ve Senatonun belirleyeceği niteliklere sahip öğretim üyeleri arasından seçilir. Enstitüde belirlenen niteliklere sahip öğretim üyesi bulunmaması halinde Senatonun belirlediği ilkeler çerçevesinde Enstitü Yönetim Kurulu tarafından başka bir yükseköğretim kurumundan öğretim üyesi danışman olarak seçilebilir. Bu durumda, Enstitü Müdürlüğüne, üniversiteden görevlendirilecek başka öğretim üyesinin bağlı bulunduğu Rektörlüğün yazılı oluru alınır. Tez çalışmasının niteliğinin birden fazla tez danışmanı gerektirdiği durumlarda atanacak ikinci tez danışmanı, üniversite kadrosu dışından da en az doktora derecesine sahip kişilerden olabilir.

(3) Akademik takvimde belirtilen süreler içerisinde tez konusu öneren veya değiştiren öğrenci, Enstitü Yönetim Kurulu karar tarihinin alındığı dönem sonundan önce tezini savunamaz. Dönem içerisinde tez konusu öneren veya değiştiren öğrenci ise takip eden dönemden önce tezini savunamaz.

(4) Tez danışmanı atanana her öğrenci için danışmanı tarafından uzmanlık alan dersi açılır. Uzmanlık alan dersinin uygulanma usul ve esaslarına ilişkin diğer hususlar Senato tarafından belirlenir.

Yeterlik sınavı

MADDE 22 – (1) Doktora programında, öğrencinin yeterlik sınavına girebilmesi için ağırlıklı genel not ortalaması 4,00 kredi üzerinden 3,00'dan daha az olamaz.

(2) Yeterlik sınavı, derslerini ve seminerini tamamlayan öğrencinin alanındaki temel konular ve kavramlar ile doktora çalışmasıyla ilgili bilimsel araştırma derinliğine sahip olup olmadığının ölçülmesidir. Bir öğrenci Enstitü Kurulu tarafından belirlenecek tarih aralıklarında bir yılda en fazla iki kez yeterlik sınavına girer.

(3) Öğrencinin yeterlik sınavına başvuru süreci Senato tarafından belirlenir. Ancak yüksek lisans derecesi ile kabul edilen öğrenci en geç beşinci yarıyılın, lisans derecesi ile kabul edilmiş olan öğrenci en geç yedinci yarıyılın sonuna kadar yeterlik sınavına girmek zorundadır.

(4) Yeterlik sınavları, Enstitü anabilim dalı başkanlığı tarafından önerilen ve Enstitü Yönetim Kurulu tarafından onaylanan beş kişilik doktora yeterlik komitesi tarafından düzenlenir ve yürütülür. Komite sınavı doğrudan yapabileceği gibi; farklı alanlardaki sınavları hazırlamak, uygulamak ve değerlendirmek amacıyla öğretim üyelerinden oluşan sınav jürileri de kurabilir. Sınav jürisi en az ikisi Üniversite dışından olmak üzere, danışman dâhil beş öğretim üyesinden oluşur. İlgili Enstitü anabilim dalı üçü Üniversite dışından olmak üzere en az yedi kişilik yeterlik jüri önerisini Enstitü Müdürlüğüne gönderir. Enstitü Yönetim Kurulu bu öneri içinden jüriyi teşkil eder. Danışmanın oy hakkı olup olmadığı hususunda Enstitü Yönetim Kurulu karar verir. Danışmanın oy hakkı olmaması durumunda jüri altı öğretim üyesinden oluşur. Yeterlik sınavı toplantıları Enstitünün kadrolu öğretim elemanları ile kayıtlı lisansüstü öğrencilerinden oluşan dinleyicilerin katılımına açık olarak yapılır.

(5) Yeterlik sınavı yazılı ve sözlü olarak iki bölüm halinde yapılır. Yazılı sınavda başarılı olan öğrenci sözlü sınava alınır. Sınavlardan başarılı sayılmak için her iki sınavdan da 100 üzerinden en az 75 puan almış olmak gerekir. Sınav jürileri öğrencinin yazılı ve sözlü sınavlardaki başarı durumunu değerlendirerek öğrencinin başarılı veya başarısız olduğuna salt çoğunlukla karar verir. Bu karar, Anabilim Dalı Başkanlığı tarafından yeterlik sınavını izleyen üç gün içinde Enstitüye tutanakla bildirilir.

(6) Yeterlik sınavında başarısız olan öğrenci başarısız olduğu bölüm/bölmelerden bir sonraki yarıyıl da aynı jüri önünde tekrar sınava alınır. Bu sınavda da başarısız olan öğrencinin doktora programı ile ilişkisi kesilir.

(7) Yeterlik sınavı jürisi, yeterlik sınavını başaran bir öğrencinin, ders yükünü tamamlamış olsa bile, toplam kredi miktarının üçte birini geçmemek şartıyla fazladan ders/dersler almasını isteyebilir. Öğrenci, Enstitü Yönetim Kurulu kararıyla belirlenecek dersleri başarmak zorundadır. Fazladan alınan bu derslerden en geç altıncı yarıyılın sonuna kadar başarılı olamayan öğrencinin Enstitü ile ilişkisi kesilir.

(8) Lisans derecesi ile doktora programına kabul edilmiş ve en az yedi dersini başarı ile tamamlamış bir öğrenci yüksek lisans programına geçebilir. Yüksek lisans programına geçme şartları Senato tarafından belirlenir.

(9) Yeterlik sınav dönemlerinde yurt dışında görevli olan danışman öğretim üyesi, talebi durumunda Enstitü Yönetim Kurulu kararı ile sınava Enstitü tarafından oluşturulan görüntülü konferans sistemi üzerinden katılabilir.

Tez izleme komitesi

MADDE 23 – (1) Yeterlik sınavında başarılı bulunan öğrenci için Anabilim Dalı Başkanlığının teklifi ve Enstitü Yönetim Kurulu onayı ile bir ay içinde bir tez izleme komitesi oluşturulur.

(2) Tez izleme komitesi, Anabilim Dalı Başkanlığınca önerilen altı öğretim üyesi arasından, ilgili anabilim dalı içinden ve dışından birer üye olmak üzere sıralamaya bakılmaksızın Enstitü Yönetim Kurulu tarafından seçilen danışman dahil üç öğretim üyesinden oluşur. Enstitü Yönetim Kurulu, gerekli gördüğü takdirde, Anabilim Dalı Başkanlığının önereceği jüri adayı sayısını arttırabilir.

(3) Tez önerisi savunması ile takip eden tez izleme sınavları tez izleme komitesi tarafından yapılır. İkinci danışmanın olması durumunda, ikinci danışman komite toplantılarına katılabilir.

(4) Tez izleme komitesinin kurulmasından sonraki dönemlerde, Anabilim Dalı Başkanlığının teklifi ve Enstitü Yönetim Kurulu onayı ile üyelere değişiklik yapılabilir.

Tez önerisi savunması

MADDE 24 – (1) Doktora yeterlik sınavını başarı ile tamamlayan öğrenci, en geç altı ay içinde, yapacağı araştırmanın amacını, yöntemini ve çalışma planını kapsayan tez önerisini tez izleme komitesi önünde sözlü olarak savunur. Öğrenci, tez önerisi ile ilgili yazılı bir raporu sözlü savunmadan en az on beş gün önce komite üyelerine dağıtır.

(2) Tez izleme komitesi, öğrencinin sunduğu tez önerisi ile ilgili olarak kabul, düzeltme veya red kararlarından birini salt çoğunlukla verir. Düzeltme için bir ay süre verilir. Bu süre sonunda kabul veya ret yönünde salt çoğunlukla verilen karar, Enstitü anabilim dalı başkanlığınca işlemin bitişini izleyen üç gün içinde Enstitü Müdürlüğüne tutanakla bildirilir.

(3) Tez önerisi reddedilen öğrenci, yeni bir danışman ve/veya tez konusu seçme hakkına sahiptir. Bu durumda yeni bir tez izleme komitesi atanabilir. Programa aynı danışmanla devam etmek isteyen öğrenci üç ay içinde, danışman ve tez konusunu değiştiren öğrenci ise altı ay içinde tekrar tez önerisi savunmasına alınır. Tez önerisi bu savunmada da reddedilen öğrencinin Enstitü ile ilişkisi kesilir.

(4) Tez önerisi savunmasına geçerli bir mazereti olmaksızın birinci fıkrada belirtilen sürede girmeyen öğrenci başarısız sayılarak tez önerisi reddedilir.

(5) Tez önerisi savunması sonucunda kabul edilen tez konusu, Enstitü Yönetim Kurulunun onayı ile kesinleşir.

(6) Tez öneri sınavı döneminde yurt dışında görevli olan komite üyeleri veya altı aydan fazla yurt dışında bulunması gereken öğrenci sınava Enstitü tarafından oluşturulan görüntülü konferans sistemi üzerinden katılabilir.

Tez izleme sınavları

MADDE 25 – (1) Tez önerisi kabul edilen öğrenci için tez izleme komitesi, Ocak-Haziran ve Temmuz-Aralık ayları arasında birer defa olmak üzere yılda en az iki kez toplanır. Kural olarak, iki tez izleme sınavı arasında en az dört ay süre olması gerekir.

(2) Öğrenci, toplantı tarihinden en az bir ay önce komite üyelerine yazılı bir rapor sunar. Bu raporda o ana kadar yapılan çalışmaların özeti ve bir sonraki dönemde yapılacak çalışma planı belirtilir. Öğrencinin tez çalışması, komite tarafından başarılı veya başarısız olarak belirlenir. Komite tarafından üst üste iki kez veya aralıklı olarak üç kez başarısız bulunan öğrencinin Enstitü ile ilişkisi kesilir.

(3) Tez izleme sınavı, yer ve saati; jüri üyelerine ilan edilmek üzere sınav tarihinden yedi gün önce, Enstitüye, tez danışmanı tarafından yazılı olarak bildirilir.

(4) Kayıt yenileyip faaliyette bulunmayan, Enstitü Yönetim Kurulu tarafından kabul edilmiş bir mazereti bulunmadan Enstitüye süresi içinde rapor sunmayan veya ilan edilen gün ve saatte sınava girmeyen öğrencinin tez izleme sınavı başarısız sayılır.

(5) Tez izleme komitesi tez izleme sınavları sırasında tez konusu değişikliğine kanaat getirirse, konuya ilişkin bir rapor hazırlar ve Enstitüye sunar. Enstitü Yönetim Kurulu tarafından incelenen rapor uygun görüldüğü takdirde, öğrenci, Enstitü Yönetim Kurulu kararı tarihini izleyen altı ay içerisinde, yeni tez konusu için tez önerisi savunma sınavına girer. Tez izleme komitesi tarafından tez konusu değiştirilen öğrenci yeni tez önerisi savunmasından ve en az üç tez izleme sınavından başarılı olmak zorundadır. Kayıt yenileyip faaliyette bulunmayan, Enstitü Yönetim Kurulu tarafından kabul edilmiş bir mazereti bulunmadan Enstitüye süresi içinde rapor sunmayan veya ilan edilen gün ve saatte sınava girmeyen öğrencinin tez izleme sınavı başarısız sayılır.

(6) Tez izleme sınavı döneminde yurt dışında görevli olan komite üyeleri veya altı aydan fazla yurt dışında bulunması gereken öğrenci sınava Enstitü tarafından oluşturulan görüntülü konferans sistemi üzerinden katılabilir.

Doktora tezinin sonuçlandırılması

MADDE 26 – (1) Doktora programında öğrenim gören bir öğrenci, elde ettiği sonuçları Enstitü Müdürlüğü tarafından belirlenen tez yazım kılavuzuna uygun biçimde yazar ve tezini jüri önünde sözlü olarak savunur. Tez yazım kılavuzuna uygun olarak yazılmayan tezlerin savunma jürileri teşkil edilmez.

(2) Öğrencinin tezinin sonuçlanabilmesi için en az üç tez izleme komitesi raporu sunulması gerekir.

(3) Doktora öğreniminde tez savunmasına girmeden önce, doktora tez çalışmasından yayın üretme şartı aranıp aranmayacağı veya tez çalışmasından yayın üretmeye ilişkin koşullar Enstitü Kurulunun teklifi üzerine Senato tarafından belirlenir.

(4) Doktora tezinin savunmasından önce ve düzeltme kararı verilen tezlerde ise düzeltme ile birlikte öğrenci tezini tamamlayarak danışmanına sunar. Öğrenci, tezin savunulabilir olduğuna ilişkin danışman onayını aldıktan sonra, tezi Enstitüye teslim eder. Enstitü söz konusu tezi, tez yazım kılavuzunda belirtilen esaslara uygun olarak şekil yönünden inceler ve teze ilişkin intihal yazılım programı raporunu alır. Rapordaki verilerde gerçek bir intihalin tespiti halinde gerekçesi ile birlikte karar verilmek üzere, tez Enstitü Yönetim Kuruluna gönderilir.

(5) Şekil ve bilimsel etik yönünden savunmaya hazır bulunan tez, savunmaya hazırlanması için öğrenciye bildirilir. Ardından tez için bir tez savunma jürisi belirlenir. İntihal raporu, danışmana ve belirlenen jüri üyelerine gönderilir.

(6) Doktora tez savunma jürisi, danışman ve Enstitü Anabilim Dalı Başkanlığının önerisi ve Enstitü Yönetim Kurulu onayı ile atanır. Jüri, üçü öğrencinin tez izleme komitesinde yer alan öğretim üyeleri ve en az ikisi kendi yükseköğretim kurumu dışından olmak üzere danışman dâhil beş öğretim üyesinden oluşur. Danışmanın oy hakkı olup olmadığı hususunda Enstitü Yönetim Kurulu karar verir. Danışmanın oy hakkı olmaması durumunda jüri altı öğretim üyesinden oluşur. Ayrıca ikinci tez danışmanı oy hakkı olmaksızın jüride yer alabilir. Jüri üyeleri, söz konusu tezin kendilerine teslim edildiği tarihten itibaren en geç bir ay içinde toplanarak öğrenciyi tez sınavına alır.

(7) Öğrenci, tezin birer nüshasını tez savunma tarihinden en az on beş gün önce jüri üyelerine ulaştırmaktan sorumludur.

(8) Tez savunma sınavı tarihi danışman tarafından belirlenir ve ilan edilmek üzere sınav tarihinden en geç yedi gün önce yazılı olarak Enstitüye bildirilir. Tez sınavı, tez çalışmasının sunulması ve bunu izleyen soru-cevap bölümünden oluşur. Tez sınavı, öğretim elemanları, lisansüstü öğrenciler ve alanın uzmanlarından oluşan dinleyicilerin katılımına açık olarak yapılır. Sınav esnasında öğrenciye yalnız jüri üyeleri soru sorabilir.

(9) Tez sınavının tamamlanmasından sonra, jüri dinleyicilere kapalı olarak, tez hakkında salt çoğunlukla “kabul”, “ret” veya “düzeltme” kararı verir. Bu karar Anabilim Dalı Başkanlığınca tez sınavını izleyen üç gün içinde Enstitüye tutanakla bildirilir.

(10) Tezi başarısız bulunarak reddedilen öğrencinin Enstitü ile ilişkisi kesilir.

(11) Tezi hakkında düzeltme kararı verilen öğrenci en geç altı ay içinde düzeltmeleri yapılan tezi aynı jüri önünde yeniden savunur. Öğrenci düzeltme sınavı tarihinden en geç yedi gün önce jüriye tezini teslim eder. Düzeltme kararı sonunda belirtilen süre içerisinde tez savunma sınavına katılmayan ya da bu savunma sonunda da başarısız bulunarak tezi kabul edilmeyen öğrenci başarısız olarak değerlendirilir. Tezi başarısız bulunarak reddedilen öğrencinin Enstitü ile ilişkisi kesilir.

(12) Lisans derecesi ile doktora kabul edilmiş olanlardan tezde başarılı olamayanlar için talepleri halinde tezsiz yüksek lisans diploması verilir.

Doktora diploması

MADDE 27 – (1) Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğinin 23 üncü maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen azami sürenin dolması halinde öğrencinin Enstitü ile ilişkisi kesilir.

(2) Doktora diploması üzerinde öğrencinin kayıtlı olduğu anabilim dalındaki programın Senato tarafından onaylanmış ve Yükseköğretim Kuruluna bildirilmiş adı bulunur. Mezuniyet tarihi tezin sınav jüri komisyonu tarafından imzalı nüshasının teslim edildiği tarihtir.

(3) Tezin tesliminden itibaren üç ay içinde doktora tezinin birer kopyası elektronik ortamda, bilimsel araştırma ve faaliyetlerin hizmetine sunulmak üzere Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına, Üniversitede oluşturulacak tez veri bankasına ve talep edildiği takdirde Bakanlığa gönderilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Ortak Hükümler

Genel başvuru koşulları

MADDE 28 – (1) Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı öğrencileri için uygulanacak olan genel başvuru koşulları şunlardır:

a) Her ne sebeple olursa olsun Türk Silahlı Kuvvetlerinden veya bir yükseköğretim kurumunun lisans veya lisansüstü programından çıkarılmamış olmak.

b) Enstitüde yapılacak olan sınav, mülakat ve diğer seçim işlemleri sonundaki değerlendirme sıralamasında önceden belirlenen kontenjan içinde bulunmak.

c) Erkek öğrenci adayları için askerlikle ilişkisi olmamak.

ç) Cezaları ertelenmiş, seçenek yaptırımlardan birisine çevrilmiş, genel ya da özel af kanunları kapsamına girmiş veya haklarında hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilmiş olsa dahi; devletin güvenliğine karşı işlenen suçlar, halkı askerlikten soğutmak, Türk Milletini, Türkiye Cumhuriyeti Devletini, devletin kurum ve organlarını aşağılama ile T.C. Anayasasının 76 ncı maddesinde tanımlanan suçlardan birisinden hükümlü bulunmamak veya soruşturma altında olmamak.

d) Terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara iltisakı veya irtibatı olmamak.

e) Yapılacak arşiv araştırması ve güvenlik soruşturması olumlu sonuçlanmak.

(2) Lisansüstü öğretim programlarına başvuru için gerekli olan diğer koşullar ve istenen belgeler Enstitü Kurulu kararı dikkate alınarak Senato tarafından belirlenir ve duyurulur.

Yabancı uyruklu öğrenciler

MADDE 29 – (1) Yabancı uyruklu öğrencilerin lisansüstü sertifika ve kurs programlarına kabulüne ilişkin usul ve esaslar bu Yönetmelik hükümleri çerçevesinde Senato tarafından belirlenir.

Yatay geçiş yoluyla öğrenci kabulü

MADDE 30 – (1) Yatay geçiş kontenjanları ve kontenjanlara başvurabilecek öğrencilerin programları, anabilim dalı başkanlıklarının görüşü alınarak Enstitü Kurulunun teklifi ve Senato kararıyla belirlenir ve ilân edilir.

(2) Üniversite bünyesinde bulunan Enstitüler de dâhil olmak üzere diğer bir yükseköğretim kurumundaki bir lisansüstü programda en az bir yarıyılı tamamlamış ve genel ağırlıklı not ortalaması en az 3,00 olan başarılı öğrenciler, tez danışmanının yazılı onayını almak, süresi içinde gerekli belgelerle başvurmak koşuluyla, Enstitüde yürütülen lisansüstü programlara yatay geçiş yolu ile kabul edilebilir.

(3) Anabilim Dalı Başkanlığı yatay geçiş başvurusunu değerlendirir, öğrencinin mevcut şekliyle kabulü, tez konusunun değiştirilmesi veya ilave ders alınması yönündeki görüşünü Enstitü Yönetim Kuruluna bildirir.

(4) Enstitü Yönetim Kurulunca alınan kararda, öğrencinin kabul edildiği programdaki ders yükümlülüklerinin hangilerinden muaf tutulacağı, ilave ders alıp almayacağı ve tez konusunun değiştirilmesine ilişkin hususlar, tez danışmanının ve ilgili Anabilim Dalı Başkanının görüşü alınarak ayrıca belirtilir. Öğrenci yatay geçiş yaptığında Enstitü Yönetim Kurulu tarafından belirlenen şartları kabul etmiş sayılır.

(5) Diğer kurumda alınan, öğrenci kabul komisyonu tarafından eşdeğerliliği kabul edilen, Enstitü Yönetim Kurulu tarafından geçerliliği onaylanan başarılı derslerin notları öğrencinin not çizelgesine Enstitüde uygulanan kredi karşılığıyla geçer.

(6) Yatay geçiş yolu ile kabul edilen öğrenciler gerektiğinde, Enstitü anabilim dalı başkanlığının teklifi ve Enstitü Yönetim Kurulunun onayı ile bilimsel hazırlık programına tâbi tutulurlar.

(7) Hangi anabilim dalından, hangi anabilim dalına yatay geçiş yapılabileceği ve yatay geçiş kontenjanları, ilgili anabilim dalı başkanlıklarının görüşü alınarak Enstitü Kurulunun teklifi ve Senatunun onayı ile her ders yılı başında belirlenir ve duyurulur.

(8) Yatay geçiş yoluyla kabul edilen öğrencilerin dosyası ilgili enstitüden istenir ve intibak işlemleri yapılır. Yatay geçiş yoluyla enstitüden ayrılan öğrencinin ise dosya muhteviyatı, yatay geçiş yaptığı enstitünün talebi üzerine fotokopisi alındıktan sonra gönderilir.

(9) Yatay geçiş yoluyla öğrenci kabulüne ilişkin diğer hususlar Senato tarafından düzenlenir.

Doktora programından yüksek lisans programına geçiş

MADDE 31 – (1) Lisans derecesiyle doktora programına başlamış ve en az yedi dersini başarmış bulunan öğrenciler, talep ettikleri takdirde, Enstitü anabilim dalı başkanlığının görüşü ve Enstitü Yönetim Kurulu kararıyla yüksek lisans programı tez aşamasına geçiş yapabilirler. Bu durumdaki öğrencilerin varsa eksik dersleri, kredileri/Avrupa Kredi Transfer Sistemi kredileri tamamlatılır. Doktora programından yüksek lisans programına geçişte öğrenci kontenjanı şartı aranmaz.

Özel öğrenci kabulü

MADDE 32 – (1) Bir yükseköğretim kurumu mezunu veya öğrencisi olup, belirli bir konuda bilgisini artırmak isteyen kişiler, sınıf mevcudu, fiziksel alt yapı, öğretim elemanı sayısı yeterliliği ve eğitim-öğretim sisteminin uygunluğu gibi hususlar göz önünde bulundurulmak koşuluyla, ilgili Anabilim Dalı Başkanlığının görüşü ve Enstitü Yönetim Kurulunun onayı ile lisansüstü derslere özel öğrenci olarak kabul edilebilir. Özel öğrencilik ilgili programda doğrudan derece elde etmeye yönelik bir öğretim olmayıp süresi iki yarıyılı geçemez. Özel öğrenci statüsünde ders alanlar, öğrencilik haklarından yararlanamaz.

(2) Özel öğrenci kontenjanları ve kabulüne ilişkin diğer usul ve esaslar Senato tarafından belirlenir.

(3) Özel öğrenci statüsünde ders alan öğrencilere diploma verilmez, bunun yerine izledikleri dersleri ve bu derslerden aldıkları notları gösterir bir belge verilir.

Ölçme ve değerlendirme

MADDE 33 – (1) Bu Yönetmelikte belirtilen lisansüstü programlarda uygulanacak olan her türlü giriş sınavları, ders sınavları, taban puanları, başarı koşulları ve bitirme sınavlarına ilişkin usul ve esaslar, Milli Savunma Üniversitesi Lisansüstü Ölçme ve Değerlendirme Yönetmeliği ile belirlenir.

Ders saydırma

MADDE 34 – (1) Öğrencilerin yatay geçiş sureti ile daha önceki lisansüstü programından veya özel öğrenci statüsü ile yurt içi veya yurt dışı yükseköğretim kurumlarından aldığı ve başardığı lisansüstü dersleri saydırma, muafiyet sınavı sonucunda bir veya daha fazla dersten muaf olma ve buna bağlı olarak süre eksiltme koşulları Enstitü Yönetim Kurulu tarafından belirlenir. Gerek yüksek lisans programlarında, gerekse doktora programlarında bir

yarıyılıda saydırılabilecek ders sayısı 1/2 oranından fazla olamaz.

Kredi transferi

MADDE 35 – (1) Bir öğrencinin Enstitüye tam zamanlı öğrenci olarak kaydolmadan önce, son beş yıl içinde yurt içi veya yurt dışı yükseköğretim kurumlarından aldığı ve başardığı lisansüstü derslerden yeni kabul edildiği bilim alanı ile ilgili olanlar, Senatonun belirleyeceği esaslar çerçevesinde Enstitü Yönetim Kurulu kararıyla devam edeceği lisansüstü programa transfer edilebilir. Bu şekilde transfer edilecek kredi miktarı, programın gerektirdiği toplam kredinin yarısını geçemez.

(2) Herhangi bir yüksek lisans programı süresince alınarak bu program için geçerli sayılan krediler, doktora programına transfer edilemez.

(3) Herhangi bir lisans programı süresince alınarak bu program için geçerli sayılan krediler, yüksek lisans/doktora programına transfer edilemez.

Eğitim-öğretim dili ve yabancı dilde tez yazma

MADDE 36 – (1) Enstitülerde eğitim-öğretim dili Türkçedir. Yüksek lisans ve doktora tezleri Türkçe yazılır. Ancak, Enstitülerin bilimsel gelişiminin sağlanması, evrensel bilgi paylaşımı ve akademik görünürlüğü artırılması maksadıyla, Enstitü Kurulunun teklifi ve Senatonun onayıyla Yükseköğretim Kurulu bilgilendirilerek, yabancı dil destekli lisansüstü program açılabilir. Yabancı dilde açılan programlara başvuruda aranacak yabancı dil başarı taban puanları Senato tarafından belirlenir.

(2) Türkçe programlara kabul edilen yabancı uyruklu öğrenciler ve misafir askeri personel, danışmanlarının talebi, Anabilim Dalı Başkanlığının teklifi ve Enstitü Yönetim Kurulunun onayı ile tezlerini, Senato tarafından belirlenecek yabancı dillerin birinde yazabilirler. Tezin yabancı dille yazılmasına ilişkin olarak danışmanın ve jüri üyelerinin sahip olması gereken koşullar Senato tarafından belirlenir.

(3) Yabancı dilde yazılan tezlerin tez önerileri, tez izleme raporları ve savunmaya girecek tez metinleri Türkçe ve tezin yazıldığı yabancı dilde hazırlanır. Sözlü sınavlar ve oturumlar tezin yazıldığı yabancı dilde icra edilir. Yabancı dilde hazırlanan tezlerin tez önerilerinin, tez izleme komitesi raporlarının ve savunmaya girecek tezlerinin, her bir bölümünün ikişer sayfadan az olmayacak Türkçe özetleri, ilgili komite toplantısı öncesinde, jüri üyelerine dağıtılır. Tamamlanan tezin en az beş sayfalık genişletilmiş özetinin ciltlenmiş tezde yer alması gerekir.

(4) Yabancı dilde tez yazımına ilişkin diğer hususlar, Enstitü Yönetim Kurulu kararıyla belirlenir.

Bilimsel hazırlık programına öğrenci kabulü

MADDE 37 – (1) Yüksek lisans ve doktora programlarında, adayların eksikliklerini gidermek amacıyla esasları bu Yönetmeliğe uygun olarak belirlenen bilimsel hazırlık programı uygulanabilir.

(2) Bu programa alınacak öğrenciler ilgili Anabilim Dalı Başkanlığı tarafından, adayların lisans ve/veya lisansüstü başarı düzeyleri ile izledikleri lisans ve/veya lisansüstü programların yapısı değerlendirilerek Enstitü Yönetim Kuruluna önerilir ve bu Kurul tarafından belirlenir. Bilimsel hazırlık programı toplam 18 krediyi geçemez.

(3) Bilimsel hazırlık programına kabul edilen yüksek lisans öğrencisinin bilimsel hazırlık dersleri lisans seviyesindeki derslerden oluşur. Bu dersler yüksek lisans programında alınması gereken derslerin yerine geçemez.

(4) Bilimsel hazırlık programına kabul edilen bir doktora öğrencisinin bilimsel hazırlık dersleri lisans veya yüksek lisans derslerinden oluşur. Lisans ders sayısı ikiyi aşamaz. Bu dersler, doktora programında alınması gereken derslerin yerine geçemez.

(5) Bu programdaki bir öğrenci, bilimsel hazırlık derslerinin yanı sıra ilgili Anabilim Dalı Başkanlığının teklifi ve Enstitü Yönetim Kurulu onayı ile lisansüstü programından ders alabilir.

(6) Bilimsel hazırlık programında geçirilecek süre en çok iki yarıyıdır. Yaz öğretimi bu süreye dâhil edilmez. Bu süre dönem izinleri dışında uzatılamaz ve süre sonunda başarılı olamayan öğrencinin ilişiği kesilir. Programda geçirilen süre, yüksek lisans veya doktora programı sürelerine dâhil edilmez. Bilimsel hazırlık programında alınan derslere devam zorunludur.

(7) Herhangi bir dersten başarısız olanlara ikinci bir sınav hakkı verilmez ve öğrencinin kayıtlı olduğu programla ilişiği kesilir.

Yaz öğretimi uygulamaları

MADDE 38 – (1) Yaz öğretiminin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Enstitü Kurulunun teklifi üzerine Senato tarafından belirlenir.

Kayıt yenileme ve ders kaydı

MADDE 39 – (1) Derslerini başarıyla tamamlayarak tez aşamasına geçmiş olanlar da dâhil olmak üzere tüm yüksek lisans ve doktora öğrencileri, her yarıyıl için yıllık faaliyet takviminde belirtilen tarihlerde ders kaydı yaptırmak suretiyle kayıt yenilemek zorundadır. Bunun için öğrenciler, yıllık faaliyet takviminde belirtilen tarihlerde, o yarıyıl için Enstitü Kurulunca açılması kararlaştırılan dersler arasından programlarını, danışmanları ile birlikte belirleyerek, Enstitüye teslim ederler. Bu işlemler tamamlanmadan, öğrencinin kaydı yenilenmiş sayılmaz. Çevrimiçi kayıt sistemi bulunduğu hallerde, öğrencinin sisteme girmek suretiyle ders kaydını yapması ve danışmanın onaylaması yeterlidir.

(2) Enstitü Yönetim Kurulunca kabul edilmiş bir mazereti yoksa öğrenci, ders kaydını bizzat kendisi

yaptırmak zorundadır. Mazereti nedeniyle, ders kaydını yıllık faaliyet takviminde belirtilen süre içinde yaptıramayan öğrenci, mazereti Enstitü Yönetim Kurulunca kabul edildiği takdirde, öğretimin başlangıcından itibaren iki hafta içinde mazeretli olarak kayıt yaptırabilir. Bu süre içinde de ders kaydını yaptırmayan öğrenci, bir defaya mahsus olmak üzere bunu izleyen yarıyıl başında kaydını yaptırır. Ders kaydını yaptırmama nedeniyle kaybedilen süre, öğrenim süresinden sayılır. Bu sürede de kaydını yaptırmayan öğrencinin öğrencilik statüsü sona erer.

(3) Daha önceki yarıyıllarda zorunlu derslerden başarısız olanlar, bu dersleri tekrarlamak zorundadırlar. Seçmeli derslerde başarısız olanlar ise, danışmanın uygun görmesi ve Enstitü Yönetim Kurulunun onayı ile farklı kredili seçmeli dersler alabilirler. Zorunlu derslerin kaldırılması durumunda, bu derslerden başarısız olanların ders tekrarlama usul ve esasları Enstitü Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

Ders ekleme ve bırakma

MADDE 40 – (1) Lisansüstü öğrencileri, yarıyılın derslerinin başlangıcından itibaren Enstitü tarafından belirlenen ve ilan edilen takvim çerçevesinde danışmanın onayını da alarak, o yarıyılın öğretim programında mevcut başka dersleri programlarına ekleyebilir veya aldıkları bazı dersleri bırakabilirler.

Ders tekrarı

MADDE 41 – (1) Derslerden başarılı olma koşullarını yerine getiremeyen öğrenciler, başarısız oldukları zorunlu dersleri tekrarlamak, seçmeli dersleri tekrarlamak veya ilgili Anabilim Dalı Başkanlığınca seçmeli derslere eşdeğer kabul edilen dersleri almak zorundadırlar. Öğrenciler, genel not ortalamalarını yükseltmek amacıyla başarılı oldukları zorunlu veya seçmeli dersleri tekrarlayabildikleri gibi, ilgili Enstitü anabilim dalı başkanlığınca başarılı oldukları seçmeli derslere eşdeğer kabul edilen farklı seçmeli dersleri Enstitü anabilim dalı başkanlığının teklifi ve Enstitü Yönetim Kurulunun onayı ile alabilirler.

Kayıt dondurma

MADDE 42 – (1) Öğrencilerin kayıtları, Enstitü Yönetim Kurulu kararıyla en fazla iki yarıyıl dondurulabilir. Doktor ve uzman psikolog raporuyla tespit edilmiş psikiyatrik ve psikolojik bozukluklar nedeniyle, tüm öğrenim süresi içinde en fazla dört yarıyıl kayıt dondurulabilir. Dört yarıyılı aşan öğrencilerden yeniden sağlık kurulu raporu alınır ve inceleme sonucunda öğrenimine devam edemeyeceklerine karar verilenlerin, Enstitüden kayıtları silinir.

(2) Öğrenci kayıt dondurma süreleri içinde izinli sayılır. Bu süreler zarfında öğrenciye giremediği uygulama ya da yarıyıl sonu sınavları için tekrarlama hakkı verilmez. Yarıyıl sonu ve mazeret sınavları açılmaz; öğrencinin giremediği bu sınav hakları sadece saklı tutulabilir. Öğrenci mazereti sebebiyle kaldığı yerden öğrenciliğine devam eder.

Tez, seminer, proje ve uygulama metinlerinin muhafazası

MADDE 43 – (1) Tezlerin iki nüshası, Enstitü ve Üniversite kütüphanelerinde sürekli olarak saklanır. Tezlerin Enstitü dışındaki kurum ve kuruluşlara dağıtım şekli ve dağıtılacak miktarlar Enstitü Müdürlüğü tarafından hazırlanan ve Üniversite Yönetim Kurulu tarafından onaylanan listeye uygun yapılır.

Öğrencilerin özlük hakları

MADDE 44 – (1) Enstitüde yürütülen lisansüstü eğitim ve öğretim programları, bu programlara kuvvet komutanlıkları ve diğer kamu görevlileri için belirlenmiş kontenjanlar kapsamında seçilen öğrenciler için ücretsizdir. Özel öğrencilerin, 2547 sayılı Kanunun 7 nci ve 46 ncı maddelerine göre her yıl Bakanlar Kurulunca belirlenen miktarda katkı payı yatırmaları gerekir. Sivil ve kendi nam ve hesabına öğrenim gören asker öğrenciler için, öğrenci katkı paylarının yatırıldığına dair banka ödeme makbuzu Enstitü Müdürlüğüne teslim edilmeden öğrencinin kaydı yenilenmiş sayılmaz. Bakanlar Kurulunca her eğitim yılı için alınan karar gereği, öğrencilerden alınacak katkı payı Devlet tarafından karşılanabilir.

(2) Demirbaş olarak teslim edilen ders araç ve gereçleri ile malzeme ihtiyaç süresi sonunda öğrencilerden geriye alınır. Kaybedilen veya hasara uğratılan ders araç ve gereçleri ile malzeme için ilgililer hakkında mevzuat hükümlerine göre yasal işlem yapılır.

Disiplin

MADDE 45 – (1) Enstitüde lisansüstü öğrenim gören sivil öğrenciler için 18/8/2012 tarihli ve 28388 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği hükümleri uygulanır.

(2) Enstitüde lisansüstü öğrenim gören yabancı öğrenciler açısından Türkiye ile yabancı öğrencinin uyruğunda olduğu ülke arasında akdedilen ikili anlaşma hükümleri saklıdır.

Enstitüden çıkarılma

MADDE 46 – (1) Enstitüde lisansüstü öğrenimlerine başlamadan önce veya öğrenimleri esnasında, bu Yönetmeliğin 28 inci maddesinde belirtilen başvuru koşulları kapsamında yer alan suçlardan dolayı mahkûm olmuş asker ve sivil öğrencilerin Enstitü ile ilişkileri kesilir.

(2) Enstitüde eğitim ve öğretim görmekte olan öğrencilerden, öğrenimleri esnasında genel ve özel kayıt-kabul şartlarını taşımadıkları sonradan anlaşılanların, Enstitü Yönetim Kurulunun teklifi ve Üniversite Yönetim Kurulunun kararı üzerine Enstitü ile ilişkileri kesilir.

Ayrılma

MADDE 47 – (1) Enstitüden kendi isteği ile ayrılmak isteyen öğrenci dilekçe ile Enstitü Müdürlüğüne

müracaat eder. Ayrılma ile ilgili Enstitü Yönetim Kurulu kararının Üniversite Yönetim Kurulu tarafından onaylanmasını takiben öğrencinin Enstitü ile ilişkisi kesilir.

Aynı anda birden fazla lisansüstü programa devam etme

MADDE 48 – (1) Tezsiz yüksek lisans programları hariç, aynı anda birden fazla lisansüstü programa kayıt yaptırılamaz ve devam edilemez. Bu şartlara uymadığı tespit edilen öğrencilerin ilişkisi Enstitü Yönetim Kurulu kararıyla kesilir.

ALTINCI BÖLÜM
Çeşitli ve Son Hükümler

İzinler

MADDE 49 – (1) Enstitü Kurulunca belirlenen nedenlerle öğrenimine ara vermek zorunda kalan veya öğrenimine katkıda bulunacak Üniversite dışı burs, araştırma gibi olanakların ortaya çıkması hâlinde, öğrenciye, danışmanı ve Enstitü anabilim dalı başkanlığının uygun görmesi şartıyla, Enstitü Yönetim Kurulu kararı ve Üniversite Yönetim Kurulunun onayı ile bir yıla kadar izin verilmesi Bakanlığa teklif edilir. Zaruri hâllerde, danışmanın talebi, Enstitü anabilim dalı başkanlığının teklifi üzerine, bu sürenin bir yıl daha uzatılması aynı usulle teklif edilebilir. Teklifin Bakanlıkça uygun bulunması durumunda öğrencinin bu izni, karar tarihini takip eden yarıyıldan itibaren başlar. İzin süresi sonunda öğrenci, takip eden ilk yarıyıldan itibaren Anabilim Dalı Başkanlığı vasıtasıyla Enstitü Yönetim Kuruluna başvurarak kaydını yenilemek zorundadır.

(2) Lisansüstü öğretim görmek üzere yurt dışına gönderilen ve geçerli mazereti nedeniyle süresi içinde öğrenimini tamamlayamadan geri dönenler, ilgili Anabilim Dalı Başkanlığının teklifi ve Enstitü Yönetim Kurulunun kararı ve Üniversite Yönetim Kurulunun onayı ile öğrenciliklerine devam edebilirler.

(3) İzin süresi sonunda dönmeyenlerin veya kaydını yenilemeyenlerin, Enstitü ile ilişkisi kesilir.

Savaş, seferberlik, yakın bir savaş tehdidi ve sıkıyönetim hali

MADDE 50 – (1) Savaş, seferberlik, yakın bir savaş tehdidi ve sıkıyönetim hallerinde, Milli Savunma Bakanlığınca eğitim ve öğretime ara verilebilir. Eksik öğretim görenlere, daha sonra uygulanacak öğretimin ilke ve esasları Milli Savunma Bakanlığınca belirlenir.

Misafir askerî personel

MADDE 51 – (1) Misafir askerî personelin Üniversiteye kabul edilmeleri, Bakanlığın muvafakati ile ikili antlaşmalar veya Bakanlar Kurulu kararıyla olur. Enstitüye alınacak personelin, eğitim ve öğretimi takip edebilecek niteliği haiz olması ile ilgili hususlar, ikili antlaşmalarda düzenlenir.

(2) Misafir askerî personelin; eğitim ve öğretim süresine ilişkin hususlar ikili antlaşmalara göre yürütülür.

(3) Misafir askerî personel için uygun görülmeyen ders ve ders dışı faaliyetler, Üniversite tarafından belirlenir.

Geçiş hükmü

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği gereğince, 20/4/2016 tarihinden önce aynı anda birden fazla lisansüstü programa kayıtlı olan öğrenciler hakkında 48 inci madde hükümleri uygulanmaz.

Yürürlük

MADDE 52 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 53 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Milli Savunma Bakanı yürütür.